

GENERATIONS

Οι Έλληνες δημιουργοί των δεκαετιών '60-'80 επηρέασαν ανεξίτηλα το εικαστικό αποτύπωμα της ελληνικής πραγματικότητας μέχρι και σήμερα. Υπήρξαν κοινωνοί της νεωτερικότητας, των νέων επαναστατικών ρευμάτων στην τέχνη εκείνη την εποχή και παρά το πολιτισμικό σοκ της Χούντας που έθεσε πριν απ' όλα στο γύψο την αισθητική και την επαφή με τα τεκταινόμενα σε Ευρώπη κι Αμερική, ήταν αναμφίβολα οι πρώτοι που τόλμησαν να βάλουν ένα οριστικό τέλος στην εσωστρέφεια και την ψευδεπίγραφη ελληνικότητα που χαρακτήριζε τότε τα εγχώρια πολιτιστικά δρώμενα.

Συμμετείχαν δυναμικά στην διεθνή εικαστική σκηνή, κυρίως την Ευρωπαϊκή, διαμορφώνοντας μια νέα εικαστική ταυτότητα που γεύτηκε τους καρπούς του Γαλλικού Μάη και σαγηνεύτηκε από την γοητεία την αμφισβήτησης, της ρήξης με την εξουσία, την σεξουαλική επανάσταση, την ανατροπή, την Ουτοπία.

Αυτές οι νέες γενιές καλλιτεχνών, που διέθεταν ένα νέο εικαστικό αφήγημα με τολμηρά πολλές φορές ανοίγματα, αφουγκράστηκαν τα διεθνή ρεύματα, πάλεψαν ανάμεσα στην αφαίρεση και το ρεαλισμό, την μορφή και την αποδόμηση της, την δυναμική της γραφής, το δίλλημα της αφήγησης ή την πλήρη άρνηση της, πειραματίστηκαν με την performance, τον χώρο και την εγκατάσταση, μετέτρεψαν κριτικά τον καταναλωτισμό της κοινωνίας σε τέχνη. Ταυτόχρονα εναντιώθηκαν στον εμπορευματικό χαρακτήρα της τέχνης, το κύκλωμα των γκαλερί, τον ακαδημαϊσμό στις σχολές Καλών Τεχνών.

Στις δεκαετίες που ακολούθησαν, όταν τα άνθη της Επανάστασης μαράθηκαν, επέστρεψε ο μικροαστισμός, ο συντηρητισμός, η κανονικότητα, ο ατομικισμός, το ιδεώδες της ευδαιμονίας και οι κανόνες της αγοράς επεκράτησαν πάνω στην τέχνη με την γιγάντωση του κύρους των γκαλερί. Τα φαινόμενα αυτά, συνοδευόμενα με έναν διάχυτο λαϊκισμό στην πολιτική, αποζητούν από την τέχνη έναν καθαρά διακοσμητικό ρόλο ενώ η νεωτερικότητα θα εξαντληθεί στην παραγωγή εικαστικών προϊόντων που θα ανταποκρίνεται ευχάριστα στην αισθητική της εποχής. Παράλληλα υπάρχει μια γενικευμένη ανάγκη θεσμοποίησης του ρόλου της τέχνης ώστε να ανταποκριθεί στις ανάγκες ενός ευρύτερου κοινωνικού πλαισίου. Στην ελληνική τέχνη βέβαια το ευτύχημα ήταν ότι τα φαινόμενα αυτά παρατηρήθηκαν με μια σχετική καθυστέρηση ενώ παράλληλα κάποιοι από τους καλλιτέχνες που δραστηριοποιήθηκαν τις δεκαετίες που προηγήθηκαν στελέχωσαν την ΑΣΚΤ και συνέβαλλαν στην άμεση αποσυντηρικοποίησή της.

Οι νέες γενιές εικαστικών από το 90 μέχρι και σήμερα αναμφίβολα βρέθηκαν μπροστά σε πολλαπλά υπαρξιακά διλήμματα καθώς υπήρχε η αίσθηση ότι όλα έχουν ήδη ειπωθεί πιο πριν από μια γενιά καλλιτεχνών όπου υπήρχε η αίσθηση ότι όλα επιτρέπονται. Παράλληλα η κρίση της τελευταίας δεκαετίας έδρασε καταλυτικά καθώς περάσαμε από το καθεστώς της υπερκατανάλωσης στην αναζήτηση των απαραίτητων για την επιβίωση ενώ παράλληλα οι εικαστικοί θεσμοί ακολουθώντας το πολιτικό σύστημα ανατινάχθηκαν εκ βάθρων.

Κατά την διάρκεια αυτής της μεγάλης μετάβασης γίναμε παρατηρητές μιας συνολικής αναθεώρησης της τέχνης με εικαστικά αποτελέσματα που παραπέμπουν σε όλα τα στάδια της ιστορίας της ξεκινώντας από την τέχνη του ανθρώπου των σπηλαίων μέχρι τις αναφορές στην χρήση της πιο υπερσύγχρονης τεχνολογίας.

Παρατηρήθηκε η ανασύσταση της performance ως εργαλείο προσέγγισης, η εκτεταμένη χρησιμοποίηση της έννοιας του αρχείου, οι διευρυμένες δυνατότητες που δίνει το βίντεο, η εκμετάλλευση της δύναμης των εικόνων στην εποχή μας, η σημασία της πληροφορίας και της έννοιας του παρόντος, η επαναδιαπραγμάτευση του χώρου και της εγκατάστασης. Η έννοια της διαδικασίας παραγωγής ενός έργου τέχνης από σημείο προβληματισμού των παλαιότερων γενιών γενικεύτηκε και έγινε κανόνας από τους νέους εικαστικούς. Δίνεται ακόμα μεγαλύτερη σημασία σε κάθε είδους υλικά και της αίσθησης που αποπνέουν, υπάρχει έμφαση στο πρωτογενές συναίσθημα, τα σύμβολα, στην ωμή ενίοτε ευθεία καταγραφή των καταστάσεων.

Την ίδια στιγμή παρατηρείται μια μίμηση κατακτήσεων και πειραματισμών των παλαιότερων σε όσα προαναφέρθηκαν στο πλαίσιο μιας επαναδιατύπωσης με πιο σύγχρονους όρους. Αν στην πρώτη γενιά καλλιτεχνών διαπιστώνεται μια περισσότερο ποιητική ή επαναστατική θεώρηση των πραγμάτων που έχει ως αποτέλεσμα μια εννοιολογική καταγραφή και εμμονή στο ουσιώδες η δεύτερη γενιά χρεώνεται από την μια πλευρά μια ενστικτώδη αποτύπωση της ματαιότητας και της μελαγχολίας των καιρών μας, αλλά και από την άλλη μια αναρχική πολυφωνική ζωντανία γεμάτη φαντασία.

ΥΓ. Ιδιαίτερης μνείας αξίζει η Δημοτική Πινακοθήκη Μαλεβιζίου και το Οινοποιείο Διγενάκη που αναλαμβάνουν να προάγουν και στην περιφέρεια σύγχρονα εικαστικά δρώμενα όπως αυτή την πρωτοβουλία της Ομάδας ΔΙΠΟΛΑ καθώς και στην πολύτιμη συμβολή της Γκαλερί Λόλα Νικολάου και την ευγενική παροχή της Roma Gallery.

Ευθύμης Λαζόγκας (Πανεπιστήμιο της Σορβόνης – Paris I-Panthéon – Διδάσκων Ιστορίας της Τέχνης, ΑΣΚΤ

GENERATIONS

Greek creators of the 60s – 80s indelibly influenced the visual art imprint of the Greek reality up until today. They were the main participants of modernity, of the new revolutionary trends in art of that era and despite the junta's cultural shock that first of all tied up aesthetics and the contact of what was happening in Europe and America, they were undoubtedly the first that had the nerve to put an end to introversion and falsely Greek character of domestic cultural events.

They vigorously participated to the international art scene, mainly European, shaping the new visual art identity which tasted what came to fruition from French May, captivated by the charm of dispute, the break from power, the sexual revolution, the overthrow, the *Utopie*.

These new generations of artists, that had a new visual art narrative, frequently daring opened up, listened to international trends, fought between abstraction and realism, form and deconstruction, dynamics of writing, the dilemma or the total denial of narrative, experimented with performance, space and installation, they converted critically society's consumerism into art. At the same time, they went against commercialization of art, gallery networks, academicism in the Schools of Fine Art.

Following decades, when the flowers of revolution wilted and with the comeback of petty bourgeoisie, conservatism, regularity, individualism, the ideal of prosperity and the rules of the market dominated over art, especially through the enlargement of galleries. These phenomena, combined with an expansive populism in politics, demand from art a decorative role while modernity will be depleted in the production of visual art products that only correspond, with a pleasant way, to the aesthetics of the epoch. At the same time, became general need the institutionalization of the role of art in a way that could meet the demands of a broader social framework.

Of course, in Greek art it was a lucky thing that these phenomena were observed with a relative delay, while some artists, that were active the decades preceding, staffed Greek Fine Art School and contributed to the immediate de-conservatization of it.

The new generations of artists from the 90's until today undoubtedly faced multiple existential dilemmas as there was a feeling that everything had already been said from the previous generation of artists, where there was a sense that everything was permitted. All together, the last decade crisis acted as a catalyst as we went from the status quo of over consumption to the search of the essentials to survive, while artistic institutions were blown up such as the political system.

During this great transition we became observers of a whole revision of art with visual results that refer to all stages of its history starting from caveman art dating to prehistoric times until what is mention with the use of sophisticated technology.

It has been noticed the re-establishment of performance as a tool of approach, the extensive use of the concept of archive, the expanded capabilities provided by video, the exploitation of the power of images in our era, the importance of information and the concept of the present, the re-negotiation of space and of the installation. The meaning of the production process of a work of art, as an indication of questioning from older generations, became general and model for new visual artists. It is given greater importance to all kinds of materials and the sense that exude, there is an emphasis on the primary emotion, the symbols, the sometimes raw and direct record of situations.

At the same time is being observed an imitation of achievements and experimentation of previous generations on what was mentioned before in the context of a restatement with modern terms. Whether at the first generation of artists is being established a poetic or revolutionary observation of matters, that results in a conceptual recording and obsession with the fundamental, the second generation is charged on the one hand with an impulsive impression of vanity and melancholy of our time and on the other with an anarchist polyphonous vividness full of imagination.

PS. Special mention should be made to *Municipal Gallery Malevizi* and *Digenaki Winery* which undertake the regional promotion of modern visual art events such as the initiative of *DIPOLA ART GROUP* and the valuable contribution of the *Lola Nikolaou Gallery* and *Roma Gallery* courtesy.